

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Augustus' 30-án, 1825.

Nagy Britannia.

Végzte a' Nagybritannia és Mexikó között kötött Barátsági és Kereskedési Allunak: —

IX. Czik. Az Anglus kereskedők, hajós Kapitányok 's minden Anglus alattvalók, szabadon folytathatják a' magok foglalatosságait a' Mexikói tartományokban, 's ezeknek folytatását akár mi nevű Felvigyázókra, Kupetzekre, Faktorokra, Ágensekre vagy Tolmátsokra, rájuk bízhatják, 's nem lesznek kénytelenek más személyekre bízni dolgaik folytatását 's nem is köteleztetnek többet fizetni ezen embereknek, mint magok a' Mexikói lakosok fizetnek. Általában, akár adólnak akár vásárlóknak lenni gondoltassanak, telyes szabadsággal önn' kényen való árat szabhatnak minden Mexikóból kivitetődő portékáiknak, a' Mexikói tartományoknak törvényeiket, szokásaikat és rendtartásait azonban közben mindenkor szemük előtt hordozván. Hasonló szabadsággal vagy jusokkal éljenek a' Mexikói polgárok a' Nagybritanniai tartományokban az ott lévő törvényeknek és szokásoknak megtartása mellett.

X. Czik. A' mi az eltestált vagy testálatlanul hátrahagyott személyes tulajdont illeti, akár eladás, ajándékozás, tserelés, vagy egyéb akár mi némű módon essék ezen testálás, mind két egyező Státusok' alattvalói azon jusokkal, szabadságokkal, és privilegiumokkal éljenek a' másikkal tartományaiban, mellyel ott azon nemzetbeliek élnek, mellyekhez ott

legnagyobb kedvezéssel viseltetnek, és nagyobb vámot vagy adót semmi esetben fizetni nem tartoznak, mint ott most vagy jövőben költsönösen az két egyező részek egymásnak fizetni tartoznak.

XI. Czik. Minden tekintetben, a' mi a' kikötési politziát, a' kirakodást 's a' portékák' bátorságát illeti, egyik a' másik tartományaiban bevételtetve lévő rendtartásokhoz tartoznak a' két Státusbeli alattvalók szabni magokat. A' katonai vagy tengeri szolgálat alól ki kell vétetődniek, 's kivált valamely erőltetett költsönözésnek semmi tekintetben alája vettetve nem lesznek. Terhelnek is, adózásolnak vagy egyebeknek telyeséggel semmi féleknek nem lesznek alájokvettetve, kivéven azokat, mellyeket azon Státusoknak alattvalóik is fizetni tartoznak, a' hol ők laknak.

XII. Czik. Mind két egyező résznek szabadságában áll a' magok kereskedésének védelmezésére a' másikkal Státusai-ban Conzulokat kinevezni, hogy azokban lakjanak: mindazonáltal minelőtte ezen Conzulok, a' magok foglalatosságaihoz hozzá kezdenének, előre a' magok kineveztetését, azon Országlószéknei, hova kineveztetve vagynak, bejelenteni tartoznak, 's jelentéseikre *Exequatur* nyerni köteleztetnek. Mind két Országlószéknek kivethetik azon helyeket, hol a' másikkal Conzulja nem lakhatik. A' Mexikói Diplomati-kai Ágensék és Conzulok mind azokkal a' privilegiumokkal, immunitásokkal, szabadságokkal élhetnek a' Nagybritanniai Státusokban, mint azokban a' legnagyobb kedvezésben lévő nemzetek' Ágenséiknek élni

megengedtetik. Éppen ilyen szabadságokat és immunitásokkal éljenek a Nagybritanniai Ágensék is a Mexikói Státusokban.

XIII. Czik. A' Nagybritanniai alattvalóknak 's Mexikói polgároknak kereskedése bátorságosíttatására nevezve meghatározatik továbbá, hogy, ha szerentsétlenül majd valamikor a' későbbi időkben, a' két egyező részek között egyenlenségek találnak kiütni, a' tenger partok mellett lakó kereskedőknek hat hónapi, az Ország' belső részein lakozóknak pedig tizenkét hónapi idő engedtessek, hogy mind két részre tartozók a' magok foglalatosságait a' másinak tartományaiban elintézhessék, rendbe szedhessék, 's portékaikat a' kimutatandó kikötőhelyekbe bátorságos kísérettel elszállíttathassák. Azoknak, kik a' másik tartományaiban megtelepedtek, vagy ott valami foglalatosságra adták magokat, szabadság engedtetik mind addig megmaradni és foglalatosságait akadályoztatás nélkül folytatni, valaméddig magokat békességesen viselik 's a' törvényeket meg nem sértik. Sequestrum alá se' vethethessenek vagy le ne tartoztathassanak semmi fele tulajdonaik; tsak azoknak a' terhelnek vettessenek alájok egyik a' másik Státusaiban, mellyeknek az ott lévő lakosok alájokvettetve lesznek. A' privátusok közt lévő adósságok 's a' közönséges fundusokban vagy az egyesületek kassáiban találtató Aktziák se' foglaltassanak-el semmi e'-féle esetekben.

XIV. Czik. A' Mexikói Státusokban lakó Anglus alattvalók a' magok lakóházaikban, személyeikre 's tulajdonaikra nézve oltalmaztassanak 's következésképpen a' magok Religiójokért semmi alkalmatlanságokat, kedvetlenségeket ne szenvedjenek, valaméddig ők azon nemzetnek, mellynél laknak, Religióját, törvényeit, szokásait 's országlási intézeteit megbetsülik. Továbbá ez után is legyen-meg az a' szabadságok, mellyel most birnak, hogy

a' Nagybritanniai Felsőnek meghalálozó alattvalóit az e'-végre kimutatott helyeken eltemethessék. Az ő temetési rendtartásokat 's temető helyeiket semmi módon és semmi fogások alatt bántani nem kell. Hasonló oltalmaztatás alatt legyenek a' Mexikói alattvalók ő Nagybritanniai Felsőnek minden Státusaiban, 's Religiói rendtartásaikat, közönségesen akar magánosan tulajdon házaikban, avvagy kápolnákbau és istentiszteletre határozott helyeiken gyakorolhassák.

XV. Czik. A' Versáliában 1785-ban Sept. 3-dikán készült Kötés' 6-dik Czikkeljének feltételei is, 's az 5-dik feltételeinek magyaráztatására, kiszélesíttetésére 's végrehajtására nézve Londonban 1786-ban Jul. 14-dikén készült Conventziói is, ő Nagybritanniai Felsőge és Mexikó között, mennyiben az a' Mexikói Státusoknak bizonyos részét illeti, a' magok erejekben hagyattassanak-meg.

XVI. Czik. A' Mexikói Státusok meg egyeznek abba', hogy ő Nagybritanniai Felsőgevel együtt a' rabszolgai kereskedésnek tellyes eltörlésén munkálodni fognak, 's mind azoknak, kik az ő tartományaikban laknak, az ezen kereskedésben való részesülést hathatosan megtiltják.

XVII. Czik. Mint hogy természeti dolog az, hogy azon belső és egészen új fundamentumokra helyheztesedőtt állapotból, melly a' két Státusok' tartományai között most lábra állíttatott, még némelly új környülállások mutathatják-ki magokat, mellyekre nézve szükséges leszen az, hogy újabb kötések által határozatassanak-meg: erre nézve megegyeztek az alkuvő részek, hogy ha illy környülállások fogják magokat eleadni, ezek, a' mostani Kötés' kitételésének napjától számlálván 6 esztendő' mulva, vétessenek fontolás alá, 's az akkor megerősíttetendő Czikkeljek, mint a' mostani Kötésnek részei úgy tartatassanak, 's oily erejek és betsek legyen,

mint milyennel ennek egyéb Czikkelyei Birnak.

XVIII. Czikk. Ezen Allú négy hónapok alatt, vagy ha lehet még hamarabb is, ratifikáltassék 's a Ratifikatzió Londonban tseréltessék-ki. Aláírták 's petsétjeiknek rényomása által meghitelesítették a két alkuvó részeknek kineveztetett Biztosait.

Toldalék Czikkely.

Ha a mai napon aláíratott Allú IV-dik Czikkelyének Clausulája szerint, melyben a Kedvezésekről és Privilegiumokról van szó, Spanyol ország lenne az az egyetlen Hatalmasság, mely a Mexikói Státusoktól, mint volt birtokaitól, valamely Kedvezéseket vagy Privilegiumokat várhatna, olyanokat tudniillik, a melyeket Nagybritannia ugyanazon Mexikói Státusoktól meg nem nyerne, tsakugyan ezen esetre nézve is meghatározatik az, hogy azon Privilegiumok, melyeket a Mexikói Státusok Spanyol országnak engedni magokra nézve hasznosnak és jónak lenni ítélenének, ne legyenek kiszorító és tilalmazó természetűek, 's tsak bizonyos meghatározott esztendőkre terjesztesse-nek-ki.

A jelenlévő Toldalék Czikkely olly kötelező erővel bírjon, mint ha szóról szóra beiktatódva volna a ma aláíratott Kötésbe; 's hasonlóképpen ugyan ezen Kötéssel együtt ratifikáltassék: 's ratifikáltatása ezzel együtt tseréltessék-ki. — Aláírták:

Anglia részéről:	Mexikó részéről:
Morrier James	Alaman Lukáts
Ward György Henry	Esleva Josef Ignáts.

Yorkban ahhoz készültek, hogy 600 énekesekből és muzsikusból álló kar tartson Concertet. Ennél nagyobb számból álló muzsikai seregbe nem emlékeznek Angliában egyszernél többször. Ez akkór

történt, mikor Londonban, Haendelnek emlékezetére több mint 800 emberek tartottak együtt Concertet.

Francia Ország.

Most két nevezetes újságíró cizáltak perbe Párisban, azzal vádolván őket, hogy veszedelmes dolog találtatott újság leveleikben. Egyik ezek közül a Constitúciónell, másik a Frantzia Kurír. Miben álljon a mostani Constitúzió szerint Frantzia országban egy újságírónak a szabadsága, mi módon gátolják-meg, hogy szabadságával vissza ne éljen, 's ha még is valamelyik azzal vissza élni mérészlett, azt mi módon fenyítik-meg, szépen eléadvá olvassuk az itt következő Aktákban, melyeket a Minitör Aug. 20-kan közönségessé tett: — „

„A Párisi törvényszéknél lévő Királyi Fő Prokurátor Státustanátsos Bellart, az ugyan ezen törvényszéknél lévő Elölülőhöz Frantzia Páirhez; Següter Státustanátsos úrhoz: — „

„Requisitórium, a Constitúciónell és Frantzia Kurír ellen:

„Politikai czivakodásaink megszüntenek, a nép-vakító tudományon Királyaink hőltessége és virtusaik győzedelmeskedtek; ezen tudomány, tudniillik, a Demagogia, a más Országási módrol 's a más Dynástiát, más Országló familiát illető minden esztelenkedésekről lemondott. A Frantzia nép fejebe az ő tulajdon szenvedései jobb tudományt öntöttek. Ő akarja a szabadságot, de azt a törvények uralkodásában lenni tartja, 's nem szereti a zabolátlanságot, mint hogy az, fejtelenség által Despotosmusra vezérli az embert. Igaz ugyan, hogy valami szédelő fejű emberek még tebotlyanak alá's-felköztünk, azon revoluziós tévelygéselnek újabb felelevenítésén iparkodván, a melyre Frantzia országnak egyenes érzése már

kimondotta a' végső ítéletet. Frantzia országnak még eleven emlékezetében vagnak azok a' vesztőhelyek; inségek, szenvedések, mellyeket mi azon emberektől kaptunk vala, kik éppen úgy beszélltek, mint a' nép' júsainak mai Oltalmazóji beszéllenek. A' Frantzia nép azon Felséges és igaz Frantzia Uralkodó törzsökbe helyezeti a' maga bizodalját, melly a' mi Constitutziókat nem régen a' maga tulajdon esküvéssel való elkötelezése által az Isteni Gondviselés' oltalma alá adá.

„A' nép nem bánja, hogy kiáltozzanak a' tsendesség-háborítók a' pusztákon, mint nekik teszik, tudván azt, hogy az ő Oltalmazója a' thrónus légyen, mint hogy a' thrónus az, a' melly minden önn' haszon kívánásnál minden indulatokodásnál feljebb van emelkedve, 's tsak azért bosszszonkodik, hogy azon virtusok, mellyeknek gyümölteiket minden napokon szedjük, lábbal tapodtatnak, 's az a' Hatalom, melly a' maga ígéreteihez magát minden napokon hűségesnek bizonyítja, rágalmaztatik.

„Ezen minden jó rendnek ellenségei, kik nyughatatlanság' magvait hinteznek széllyel, hogy azokról hatalmat arathassanak, kéntelenek valának eddig követett plánumjokat megváltoztatni. Valósággal meg is változtatták. Nem mérészlék többé a' Monarkhiát megtámogni, tudván, hogy ez a' mi szívünkben él, 's azt is mindnyájunk által láttuk már, hogy el nem lehetünk nálla nélkül. Egy éppen más és még veszedelmesebb útát választának, mellyen elindultak; ez még a' thrónus lerontatásánál is meszszebb viszi őket; éppen a' társaságnak felforgatására, azzal semmit nem gondolván, hogy mi némű Ország-lási módja légyen annak.

„A' Religio az, mellyet ők a' magok' öszszeesküvéseikben, támódásainak irányzó tányérává tettek. A' Religio, melly a' hatalmasoknak az ő lelki törődéseik-

ben, 's az emberi kezek' segedelme által el nem hárittatható szerentséllen történetek között, mellyektől még a' Korona se' védelmezheti őket, az ő egyedül való menedékek szokott lenni. A' Religio, ez a' szegényeknek az ő szenvedéseikben és inségeik között enyhülésül szolgáló ditső és szent segedelem. A' Religio, ez a' mindenk' személyes boldogságára szolgáló, egyedül tsalhatatlan és valóságos kűttő. A' Religio végezetre, melly a' törvényeknek elégtelenségében egyedülvaló kípótló segedelem. És valyon mi az oka, hogy ezen emberek most minden támódásikat az Egék' ezen léánya ellen intézik? Az, hogy ha a' Religion a' fattyú Philosophiai fanatikusság győzedelmeskedhetik, márkor ismét mindenek öszsze omlának, 's minden nagyravágyók azon iparkodnak, hogy ezen omlások között állván, azokból egy-egy darabotskát magokévá tehessenek, reménlvén, hogy annak azután, mint Hatalomra való léptsőnek, úgy vehetik hasznát.

„Ezen emberek azonközben tsakugyan sokkal okosabbak, mint sem hogy a' dolgot előlről és kinyitott ábrázat-fedezővel, sisakkal, támódnák-meg. Tegyétek semmivé az átkoztat! ez az ő titkos kiáltások, melyről meggyőzhetjük magunkat az annak feltalálója eránt viseltető képmutatói tiszteletből. De nem közönséges felkiáltó szavok ez nekik; mert tudják, hogy erről reájok lehetne esmerni, és hogy ez lázszasztó szó lenne. Ők tehát ravaszabb úton indultak-el ezéjük felé. Találtanak nekik ujságíró eszközeik is, kik közzül ketőt, a' Constitutzióellit és a' Frantzia Kurirt kéntelen elárúlni az alóhírt, azon Tendenziaért (iparkodásért, vagy talám inkább hajlandóságért) mellyel ezek a' Státus' Religioja eránt tartozó tiszteletet sértegetni meg nem szűnnek.

Ezen új Apostolok az Isten' nevében kiáromolják az Istent, 's az Isteni

dolgokat. Gyakran, midőn az Isten fija' Religiójához valamely színlett tiszteletet mutatnak, éppen akkor azon iparkodnak, hogy azt fundamentomából kifordítsák. Célzássait közönségesen elszokták titkolni: de munkáikról célzássokra is ráesmerhetni. Munkálódásaik ezek: a' papi dolgokkal és személyekkel tsufolódnak; az emberekben a' papság ellen közönségesen gyűlölséget iparkodnak gerjeszteni; ezen fele hamis vádatat terjesztenek el ellenek indulatossággal, mellyek között megeshetik, hogy olykorolykor igazságok is találtnak, de a' mellyeket ők nagyító üvegen mutatnak az Olvasóknak, 's még némelykor meg is mérgesítik tsufolódva. Ezek azok az átkozott eszközök, mellyekkel a' két, vád alatt lévő ujságlevelek a' végre élnek, hogy célzássait elérhessék, melly abban áll, hogy a' Catholika Religiót semmivé tehessék, azért, hogy a' Protestantismust, vagy is inkább a' Religiói Semmit, annak helyébe tehessék, melyről emez Ujságleveleknek tsak fél szemmel lett megolvassása is meggyőzheti az embert.

„Találtatnak a' Catholika Religióban olly kegyes gyakorlások, mellyek telyességgel nem parantsoltatnak, úgy, mint tartozó kötelességeknek telyesítése. Ez így senkitől meg nem kívántatik, de a' mellyek sok kegyes lelkeknek, kiknek ájtatos buzgósága azok által tápláltatik, valóságos gyönyörüséget okoznak. Az Egyház ezeket nem parantsolja de nem is tilalmazza. Az Egyház kedvelli ezeket mint Isten eránt való hódulásokat, mellyek annyival nagyobb dítséretet érdemlenek, hogy önként és szabad akarat szerént történnek, 's mint megannyi alkalmatosságok arra szolgálnak a' Hívők' sergének, hogy az Isten és Felebarátjaik eránt tartozó kötelességeikről emlékezzenek-meg.

„Ennyit mondanunk elég arra, hogy

a' mai világbéli kép-ostromlókat felboszszanttsuk. Az ő szemeikben ezen ájtatossági gyakorlások között egy se talál kegyelemre. — (Folytatása következik).

Brasilia.

Azon környüállásokat, mellyeken a' Brasilia és Buenos-Ayres között kiütött hadakozás kezdődött, így adják elé a' közönséges levelek, a' Buenos-Ayresből Jun. 21-dikén indult levelek szerént: — „

„Don Valleja, Don Oribe 's több más tisztek és lakosok, mind Banda-Oriental béliek, Apr. 21-dikén Buenos-Ayresből elmenvén még azon éjjel kiszállottak a' tulsó partra, olly célzással, hogy a' Banda-Orientali lakosokat a' Brasiliai Országlöszék ellen fellázasszák. A' Valléjával tett előrevaló egyezés szerént 200 Bandai lakosok azon szigeten, hol a' kiszállásnak kellett történni, összsze gyűlekeztek vala, de tartván, hogy a' Brasiliaiak az ő összszeregléssüket észre veszik, onnét a' Valléja megérkezése előtt elszállottak, úgy, hogy Valleja a' reménlett fegyveres tsoport helyet tsak két lovat talált ott, mellyekre két embereit felültetvén, azután a' többeknek is lovakat szerkesztetett össze. Nem soká szembe találkozott Fruktuosónak 40 lovasaival a' ki még más 30 lovasokkal az Arsenal-Grandénél (nagy fegyveres háznál) őrizeten állott. A' 40 emberek 's más lakosok is azonnal által mentek Vallejához, melly szerént ő nem sok idő múlva 300 fegyveres embereket számlált a' maga zászlaja alatt. Ezekkel előbb Sorcanoba, onnét Mercedesbe vagy Capilla-novába bemenvén, ezen helységekben mindenütt Republikai Országlást állított-fel, 's minden elől talált népkatonaságot 's még némelly Portugálluskatonákat is mind magához tsátolt; a' kik elene állottak, azokat megverte, mint tse-

lekedett a Rincon-de-los-Galinási őrző se-
reggel is, a' melly 200 emberekből állott.
Útjában mindenütt elégséges eledelt és lo-
vat talált.

„Mind ezek után Monte-Videónak for-
dult, s mikor a' Negrón által venvén a'
Perdidó felé gözelgetne, a' Fruktuosó
tanyájához érkezett, a' ki ezen vidéken
kommandánskodott, mint Brasiliai Tiszt.
Itt is azonnal úgy meglepte a' tanyát, hogy
a' katonák, a' Tiszteken kívül, mind ál-
tal mentek kozzá s nem soká hasonló mó-
don tselekedtek a' Tisztek is Fruktuosó-
val a' vezérjekkel együtt, ki a' Császári
forma ruhát S. Lucziánál mindeneknek
láttára az után tűzbe vetette s megégette,
s mindjárt azután Generalis Lektorhoz,
Báró Lagunához beírt, s a' várat tölle
felkérte, de azt Laguna nem adta fel. —
(Ennyiben állott a' kezdete ezen új hada-
kozásnak).

Magyar Ország.

Posony. — Ezen N. Vármegyének
T. N. Karjai és Rendjei, e' hónap' 22-
dikén Herceg Fő Ispánjok' előlülése alatt
közönséges Gyűlést tartván az ezen Diétai
Követek' elibe adandó Utasításnak elkészí-
tésére Deputáció rendeltetett-ki, s ez elké-
szülvén a' Gyűlésben felolvastatott s hely-
be hagyatott. A' Király és Haza eránt vi-
seltető szeretet s a' köz boldogság eránt
vonszó buzgóság fogja ezen N. Vármegye'
Követeit kísérni minden lépéseiken.

Posony Királyi Szabad városa Kö-
veteivé a' város' Bírája Laeger Károly
és Szenátora Gyurikovits Urak ne-
veztetlek-ki.

Soprony K. Sz. városában Laith-
ner Ferencz és Wagner Ferencz Sze-
nátor Urak.

Kassán pedig Fischer Úr a' vá-
ros' Bírája s Haschke Úr ugyan annak
Fő Jegyzője nevezetlek Diétai Követekké.

Pesten, Sz. István első és Aposto-
li Királyunknak innepe, itt annyival buz-
góbb és hathatósabb indulattal tisztel-
tetett meg, mennél elevenebben gerjed
fel esztendőnként ezen bölts és szent Kí-
rályunknak a' polgári alkotmány szerzése
által Nemzetünkre s Országunkra kiára-
dott, és századok alatt meg-erősödött jö-
tétéménye. Mostan ditsőségesen uralkodó
Felséges Urunknak kegyes elintézése sze-
rönt ezen nap, mint legfőbb nemzeti in-
nepünk, mind a' két városnak plébániái-
ból buzgó ájtatossággal megjelenő Hívek,
mindenfélce czéhek, az alsó, és Gymna-
siumbeli, úgy az Universitásbeli Tanulók
az ő érdemes Tanítóikkal, valamint a' két
szabad Királyi városoknak Tanátsosi, s
a' Dicasteriumoknak nagy érdemű tagjai
egész innepi készülletben díszesítették ezen
nemzeti innepnek méltóságát. A' Sz. Ere-
lyét, mint első Királyunk nagy jötéte-
ményeinek emlékeztető jelét, Processióval, a'
fő templomba kíséré Méltóságos és Fő
Tisztelendő Kollár István Úr, választott
Tribuniczi Püspök, a' Nyulak szigete belü-
l Sz. Mihály Archangyal Praepostja, az Esz-
tergomi Fő Káptalannak Custos Kanonok-
ja, és a' Nagy Méltóságú Királyi Helytar-
tó Tanátsnak egyházi Tanátsosa. — Akkor
Nagy Tiszteletű Kőváry György Úr,
Párkányi Plébánus, az innephez s annak
méltóságához alkalmaztatott tudós, buzgó
érzéssel tellyes, és ékes Magyar beszédet
mondott. Ugyan azon időben, a' templom
mellett lévő díszes udvarban, Németnyel-
ven igen jól kidolgozott, tanúságos, és
fontos beszédet mondott Nagy Tisztel-
Vishoffer József Úr, a' Budai Fő Plé-
bániának Lelki Pásztora. — A' nagy Mi-
sét fellyebb tisztelt Mélt. Kollár Püspök
Úr mondotta, mellynek végezetével a' Pro-
cessio, buzgó Magyar éneklések között
viszsa térvén, az innepnek díszesítésére
kiállítatott Magyar Granatérosság három

szori lövéseket tett, melyekre a bástyákról az ágyúk feleltek. — Ezen nap, mint fellyebb említették, esztendőről esztendőre gyarapodó buzgósággal, és örömmel töltetik: ugyan is, a mint a figyelmes vizsgálók észre vették, ez idén mindenféle vallás és nemzetbeliek igen számosan vettek részt ezen Országos inneplésben, és a közönségnek felvidámítására, mind Budán, mind Pesten a közönséges mulató helyek 's nevezet szerént a Pesti kertek fényesen ki voltak világosítva, és tsinos öltözetű látogatókkal eltelve.

Buda Szabad Királyi és Fő városunknak részéről az Ország gyűlésre Tek. Szóth Kristof Úrvárosi Tanátsbeli és Kapitány, és T. Oefner Ferentz Tanátsbeli Úr; Szabad Királyi Pest városa részéről pedig Ts Boráros János Úr, legidősebb és most Birói hivatalt viselő Tanátsbeli, és Ts Morlin Imre Tanátsbeli Úr választottak Követeknek.

Pesten e folyó hónap 22-dikén a Királyi Universitas, Gyászos innepet rendelt néhai Nagy Méltóságú Örményi Jósef Státus Ministernek, mint az Universitas volt Praesesének tiszteletére. Ezen innepet az által tette kiváltképpen emlékeztetéssé, hogy a halotti Mise után az Univ. templomában, melyet Mélt. Marich János Skutari Püspök mondott, nyomban, Magyar nyelven, halotti beszéd tartatott Nagyságos Fejér György, Új Pest-Hegyi Praepost Úr által, melyben a boldogúlnak életéből több nevezetes idő pontok jelesen voltak elő adva. Ezután a számos gyülekezet, melyben az elhunytnak Úri tisztelői is megjelentek, az Universitas nagy palotájába tért, 's ott Tek. Tudós Sche dius Lajos Úr, Deák nyelven tartott dicsérő beszédet, 's abban az Elölülőnek a Tudományok eránt való érdemeit, olly szívrehatóképpen elő adta, hogy az ő lelkes ékes szóllása az egész gyülekezetet mélyen meghatotta. Nem is lehet illy

nagy Férfiúról szíves háládatosság nélkül emlékezni, kiről valósággal mondhatni, hogy a tudós közönséges nevelésnek elintézése által a Tudományokat Hazánkban újonnan szülte. Melly fényes dicsőség maga után illy emlékezeteket hagyni! de melly nagy ösztön másokra nézve is illy nagy példát buzgón követni!

Ugyan Pesten Aug. 21-dikén nevezetes inneplést tartott az Ajtatos Iskolák Collegiuma, a midőn Fő Tisztelendő Bolla Márton Úr, ezen kegyes Szerzetnek Magyar és Erdély Országai Kormányozója becses életének 75-dik esztendejében, papi felszenteltetésének 50-dik esztendejét ülvén, örvendetes második áldozatját mutatá be a Mindenhatónak. — Ezen egyházi innep az egész Tisztelendő Szerzetnek óhajtasait különös örömmel tetézte, mert Fő Tisztelendő Kormányozójokban bolts Igazgatót, és kegyes Atyát tisztelnek. E' hóduló indulatnak dicsősséges jeleit adták az által, hogy ezen papi Jubilacumra szinte 70 esztendősnél idősebb nagy érdemű Tudós Férfiak jelentek meg az oltári szolgálatra, úgymint: Nagy Tiszteletű Albert János, a Pesti Királyi Universitasnál a Zsidó nyelvnek, és az Ó-Testamentom magyarázatjának Kir. Professora; Nagy Tiszt. Strobl György, a Philosophiának Doctora, és a Váczi Collegiumnak Rectora, és Nagy Tisz. Dany Sigmond a Kétskeméti Gymnásiumnak Directora. Az úgy nevezetett vezető Nagyságos és Fő Tiszt. Fejér György Új-Pesti Hegyi Praepost, a Theologiának Doctora, és a Kir. Universitas Bibliothekájának Praefectusa volt. Így végbe menvén az oltárnál az Isteni szolgálat, a tisztes öreg mind Szerzetes társaira, mind a tanuló ifjúságra, és számos jelenlévő Hívekre buzgó áldását reá adta. Az egyházi innepet díszes vendégség követte, melly alatt az ő jeles érdemeinek buzgó hirdetésével tellyes verszetek olvastattak fel, melyeket a Pesti Gymnásium, a Kalotsai,

Selmeczi, a' Szegedi, és Kolosvári Collegiumok, T. Páles Henrich, és Elenyák György Szerzetbeli érdemes tagok készítették, 's így a' tudományokban megőszült, 's Kormányozásának érdemei által ditsőségessé lett Férfiúnak szép hírét örökösítették.

Szombathelyről Aug. 19-dikén. A' folyó hónap 17-dik napján délután 4 és 7 óra közben ismét nagy hazafiúi örömben vettünk részt, midőn a' már 3 esztendő óta Nagyon Tisztelendő 's Tudós Bitnitz Lajos Professor Úr felvigyázása alatt itt virágzásban lévő kis Magyar Társaság esztendőnként Augustus hónapban tartatni szokott innepjét üllötte. Mellyet az idén különösen az díszesíté, hogy erre Tek. Vas Vármegyének tudományokat kedvellő, 's mind nyelvekre, mind szívekre nézve igazán Magyar Rendei közül is, kik a' közgyűlés folytatása végett ekkor éppen itt tartózkodának, számosan öszve gyűltek. Az örvendő sokaság között különös figyelmet érdemeltek. Mélt. Böle András Megyebeli Püspök, Mélt. Gróf Festetics Imre, Mélt. Skerlecz József Cs. Kir. Kamarás, Tek. Niczky János, első Al-Ispany, Fő Tiszt. Desc Pál, és Várady József Kanonok, 's Fő Tisztel. Márkus György Peczöli Apátur, kiknek 's más érdemes Vendégeknél megjelenése közben, valamint későbbben is az értekezések előtt néhányan - az itt Philosophiát tanuló ifjak közül válogatott Magyar nótákat zengedeztettek kellemetes hangú hegedűjiken. Ezek után Vadász Ferencz második esztendőbeli Philosophus, illendően köszöntvén az öszve sereglett Halgatókat, ditséretesen értekezett eme' helyesen választott kérdéstről: „Mely változások

alá vagon vetve az élő nyelv? Utánna Bertha Antal, ugyan azon Iskolabeli, következően a' falusi élet örömeinek érzékeny festésében, a' felvett tárgynak jeles előadása által meggyőzte a' figyelmes halgatót, mely bőv, mely hajlékony, mely különös, 's tsaknem követhetetlen kellemetességektel bírólégyen nemzeti nyelvünk. Tovább Csernel Ignác, első eszt. bel. Philosophus a' Magyar nyelv tudományból egy állítást védelmezvén, következően Debóti Imre, az előbbi kettőnek Iskola társa, ki Engelnek írásiból „Az eléggel bíró szegény Jakabot“ magyarra fordítva, adván elő több ízben nyájas mosolygásra indítá a' Halgatókat. Azután pedig Farkas András, második évi Philosophus a' Nándorfejérvári ütközetet 1456-ban, mint Hazánk Hősenek Hunyadi Jánosnak végső diadalmát, oly tüzzel, oly elevenséggel adta elé, hogy a' Halgatóktól már előadása közben többször köz helybenhagyást, 's ditséretet érdemelne. Továbbá Tóth István, első esztendőbeli Philosophus elvégezvén egy állításkor védelmezését, Agoston István, második évi Philosophus hasonlatosságban adta elő a' „Virágokat és Reményeket.“ Végre Polák Ignác, a' Philosophiának első eszt. bel. Halgatója, az úgynevezett ik-es (Neutro-Passiva) ígéket meggyőző okokkal védelmezvén, Bertha Antal a' Nagy érdemű gyülekezettől rövid, de érzékeny beszéddel bútsút vett. Mellyek után még a' múlt esztendő előbb tisztelt Bitnitz Lajos Úr által készített, 's a' Hazához intézett Dal-füvő 's más alkalmas musika eszközök mellett énekelte, az öszve gyűlt Nemes sokaságteljes megelegedéssel, és az érdemes Tanító Urnak, 's derék Tanítványinak méltó ditsérete 's magasztalása között tért haza.